

Särtryck ur

CJP NYHETSMBREV

Nr 50:4 December 2010

SOFIAS ÅTERKOMST

av Marion Woodman

Det evigt feminina försöker bana sig väg in i vår tids medvetande. Vare sig vi kallar henne Shekinah, Kwan Yin eller Sofia så gestaltar hon den gudomliga materien. Den Svarta Madonnan, Den Vita Buffalo Kvinnan, Shakti, Kali och Afrodite är några av hennes många ansikten. Freden, medkänslan och vördnaden för liv och död i samklang med naturen är hennes väg. Att känna henne betyder inte att man blint underkastar sig sitt öde.

Marion Woodman, jungiansk analytiker och författare till flera bästsäljande böcker. Hennes senaste bok i CJP:s Woodman-serie är Att lämna Fadershuset.

(Foto: Ingela Romare)

Att känna henne betyder i stället att utveckla sitt medvetande till dess det är starkt nog att hårbärgera de spänningar som genererar den skapande energin. Vår tids kaos är ett tecken på att vi står inför en ny form av verklighet. Medan vi strävar mot denna medvetenhet lider vi, men vårt lidande gör oss mottagliga för världens lidande och för den läkande kärleken. Det är vår uppgift nu att utveckla kontakten med det Feminina, vare sig hon kommer till oss i drömmen, i saknaden efter våra nära och kära, i sjukdomar eller i ekologiska kriser. Vi ställs alla var och en på sitt sätt ansikte mot ansikte med Henne och den utmaning hon representerar.

Det feminina medvetandet är inte knutet till kön. Det tillhör både män och kvinnor. Även om män givit uttryck för sin feminina sida i konsten i långt högre grad än kvinnorna gjort, är kvinnor nu i den positionen att de kan ta ansvar för sitt eget feminina medvetande.

Män har under århundraden projicerat ut sin inre bild av det Feminina, gjort den medveten och därigenom alienerat de kvinnor som anpassat sig till denna projektion från sig själva och sin egen verklighet. De har blivit arte-

fakter snarare än människor. Det medvetande som tillskrevs dem var ett medvetande som projicerats på dem. Denna projektion innehöll ibland en idealiserad bild av skönhet och sanning, ibland en sfinx eller drake. Hur den än såg ut så var det aldrig en inkarnerad, verklig kvinna. En man har inte en livmoder och förkroppsligandet av hans feminina aspekt skiljer sig därför från kvinnans.

Men faktum kvarstår att vi alla är människor. Vi är alla patriarkatets barn. Eftersom vår kultur vilar på tre tusen år av kulturell utveckling sedd enbart genom maskulina ögon, har den uppnåtts till ett högt pris. Det som ursprungligen var maskulina värden har urartat till begär

”Att känna Sofia betyder att utveckla sitt medvetande till dess det är starkt nog att hårbärgera de spänningar som genererar den skapande energin.”

efter makt. Makt har förstört både vår feminitet och vår maskulinitet. Vi drivs alla av båda dessa olika energier, på samma sätt som hälsa och växt är beroende av en inre balans mellan Yin och Yang, Shakti och Shiva, Varande och Görande. Jag föredrar att kalla dessa energier feminina och maskulina eftersom deras biologiska motsvarigheter uppträder i drömmar och deras interaktion eller brist på interaktion visar om det råder harmoni eller kaos i psyket. För mig är dessa ord inte könsbundna.

Det feminina medvetandet, som jag diskuterar mera ingående i min bok ”Farväl till fadershuset”, handlar om att göra den visdom som finns

i naturen medveten. Vi har alltför länge tagit instinktlivets Modergudinna för given. Vi har tagit för givet att hon skall nära och beskydda oss, våra kroppar, vår jord. I århundraden har vi glömt bort henne, smädat henne, våldtagit henne. Nu står vi inför att antingen integrera hennes lagar i vårt medvetande eller gå under. Vi kan bara hoppas att omdöme och förnuft skall födas ur den pågående destruktiviteten. Hittills i vår historia har det omedvetna feminina förknippats med instinktlivet; nu är det feminina medvetandet på väg att kasta ett nytt ljus över instinkterna och naturen med hjälp av nya bilder som kommer till oss i våra drömmar och i skapande arbeten.

Att förlösa det feminina ur den stressade, obalanserade maskulina energins struvtåg är en svår uppgift som tar tid. Processen är lika svår inombords som i världen utanför oss. Att iakta den som abstrakt fenomen är en sak; att uppleva den personligen är en helt annan.

Jag vet hur oerhört svårt det är att vidmakthålla Sofias värden i en värld som inte har tid för henne. Jag vet hur många människor det är som ensamma och utan stöd upplever genomgripande omvälvningar i sina drömmar. Jag vet också att drömprocessens läkande kraft inte kan uppfattas om man bara studerar två till tre drömmar. Den måste följas upp under flera år och hämtas fram direkt ur drömmarna för att man skall börja inse dess visdom.

När vi läser helgonens meditationer, studerar stora poeter, musiker och konstnärer kan vi med all säkerhet följa deras feminina själs resa. I folksagorna personifierar hjältinnan det feminina inom såväl män som kvinnor. Våra psykiska kartor liknar varandra. Män som försöker leva i enlighet med sina själsliga värden i vår kultur utsätts för prövningar och hån, vilket är något kvinnor borde fundera över. Vi är barn av samma föräldrar. Vi delar den patriarkala maktens grymma och tragiska skugga.

CJP NYHETSMBREV

ISSN 1652-2125

Utges av CJP Centrum för Jungiansk Psykologi AB två ggr/år (juni och december). Ansv. utgivare: Gunlög Raihle.

Jag inser att vi när vi skriver gör oss själva till fiktion på samma sätt som när vi berättar en historia. Men när vi berättar våra egna historier kan vi, om vi låter historien utvecklas i sin egen takt, vaska fram vår egen sanning ur fiktionen. Och sanningen förändras från dag till dag, ibland till och med från timme till timme. Det är därför det är så viktigt att vi håller tät kontakt med vår egen historia. Om vårt bildspråk blir för konkret, om det upphör att alstras direkt ur våra kroppars levande, spontana verklighet, då dyrkar vi gudar av sten och löper risk att själva förstenas.

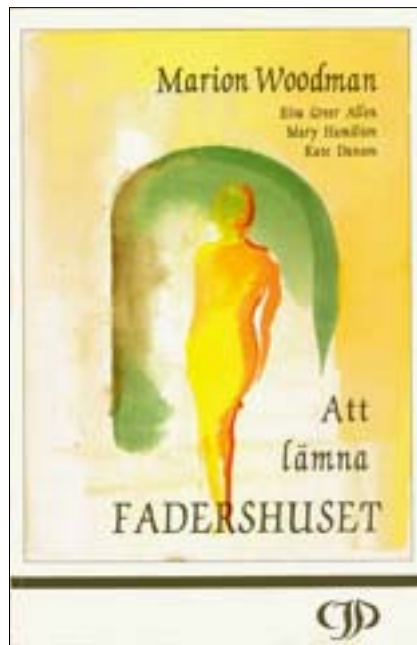
Att berätta historier tillhör livets hjärtpunkt. Ibland när jag hänger mig åt att dagdrömma märker jag hur mitt inre liv fortsätter där min dröm slutade när jag vaknade. Jag hade aldrig tråkigt som barn eftersom jag alltid kunde spinna vidare på min berättelse. Jag älskar fortfarande att vandra invid vatten eller i skogen och lyssna till den berättelse som aldrig tar slut. Min fantasi ger alltid form åt vad som annars skulle ha framstått som sporadiska och fragmentariska händelser i vardagslivet. Den kreativa elden formar mitt inre kaos till reflektioner över den heliga ordning jag känner i naturen.

Förr var jag mycket skeptisk till denna inre verksamhet, ja, jag rentav skämdes över den. Men så läste jag Jungs skildring av Puebloindianerna. Han visste att det mysterium som höll dem samman som högtstående kultur skulle upplösas så snart de förlorade tron på sin historia. Jag mindes de få gånger i mitt liv då jag rationellt klippt av min historia och hur mitt liv fallit ihop under dessa mellanrum. Men ens historia fortsätter i drömmarna, som varje natt fortsätter sitt läkande arbete. Genom min egen myt förstår jag efterhand mer och mer meningen med mitt liv. Jag förstår allt bättre Jungs dröm om yogin som mediterade i en kyrka. När Jung upptäckte att yogin hade hans ansikte blev han förskräckt och vaknade vid tanken: "Ack, så är det, det är yogin som mediterar mig. Han har en dröm och det är jag. Och när han vaknar kommer jag inte mera att finnas till."

Historieberättare är viktiga personer i en kultur. De tar oss med till en värld där våra liv inte klipps sönder i en mängd fragment och detaljer. De ser bortom det bokstavliga och fysiska och in i en symbolisk värld, där fakta länkas till möjligheter och där individernas minnen, visioner och ritualer vävs in i gruppens väv. Det betyder inte att det heliga i individens vision blir urvattnad för gruppens skull utan att gruppen börjar få en ny vision av sig själv och att individen lyfts ur sin isolering. Utan historier saknar vi kontakt med kosmos, med den universella verkligheten. Utan historier saknar vi möjligheter att återhämta oss när vår per-

sonliga värld rasar samman. Vi minns inte vad det innebar att älska och att bli älskad, att tas om hand av världen omkring oss.

Eftersom historier återspeglar våra inre liv behöver kvinnor berätta historier om hur det är att vara kvinna. Gång på gång har jag upplevt detta under analystimman men det blev särskilt tydligt på kollektiv nivå när jag en gång arbetade med en grupp kvinnor på en konferens i Orilla, Kanada. En kvinna reste

sig upp och kommenterade stillsamt det som sagts och sedan, utan att hon kunde kontrollera det, började hon berätta sin egen historia. Den kom med en kristallklar ärlighet som träffade mitt i hjärtat hos var och en av de hundra kvinnorna i salen. Inre och yttre historier flöt samman. Vi kände igen oss och tårarna flödade. Efteråt härbergerade vi sorgen tillsammans i en rituell dans och sång.

Parallellt arbetade Robert Bly med männen. Fädernas och sönerns sorg bröt fram i berättelserna. Också de hade känt igen sig i sina historier. Deras ansikten var lika förvandlade som våra när vi alla samlades igen. Vi satt i koncentriska ringar och berättade det viktigaste som hade hänt i varje grupp. Inget kämbel, ingen bitterhet förekom. Var och en förstod den andres ångest. Vi återupplevde vår gemensamma mänsklighet. Under åtminstone några ögonblick var vi helt befriade från våra patriarkala glasögon. Vi såg. Vi såg hur djupt såret var. Vi kände också att den brinnande kärlek som renar hjärtat fanns där i rummet.

På grund av att ingen lyssnar till alla de historier som pågår i själen har vår kultur förvandlats till ett såll där alla känslomässiga värden

går förlorade. Många människor har för länge sedan glömt sina värderingar och om de kommer ihåg dem försöker de glömma dem så snabbt som möjligt. De vill bli framgångsrika i ett konkurrenssamhälle. De vill bli älskade, vad det nu innebär, när de låtsas vara någon annan än sig själv. De är som tonåringar som inte vågar se sig själva i ögonen. Det skulle innebära att ta ansvar för den de är. De vågar inte betrakta den gobeläng som vävs fram varje natt i deras drömbilder. Detta är djupt tragiskt eftersom det är dessa bilder som formar våra inre och yttre liv. Utan medveten kontakt med dessa bilder levs livet omedvetet. Men när denna medvetna kontakt finns står livet i förbindelse med sin kreativa källa. Det är genom att stå i nära förbindelse med dem som vi vidmakthåller kontakten mellan det medvetna jaget och den kreativa energi som håller vår historia levande, hel och helig.

Att söka sin egen historia är detsamma som att försöka sammanföra alla sina olika aspekter. Hur mycket vi än trasslat till det för oss i livet så kan vi ändå se helheten i den vi är och förstå meningen också med våra misstag. Vi kan sätta värde på den vi är, inte på grund av det vi åstadkommit eller misslyckats med utan på grund av den själshistoria som drivit oss framåt. Den historien är vår individuella myt.

Många lever helt "vanliga" liv tills ödet drabbar oss med en kris som ur lidandet tvingar oss att söka svaret på frågan: Vad är meningen med mitt liv? Svaret finns inom oss själva, om än omedvetet. Genom att respektera vårt drömmande och umgås med våra drömmar kan vi skapa en dialog mellan det medvetna och det omedvetna. Denna dialog utgör det levande vattnet i vår öken. Sären förlöser vår kreativitet.

Utän att känna till varandras existens började tre kvinnor drivas av en inre impuls samtidigt skriva ner sina själshistorier. Jag stod var och en av dem nära och jag led med dem samtidigt som jag försökte upprätthålla min objektivitet. Jag hjälpte till med att göra deras individuella historier medvetna och såg vad de hade gemensamt. Jag såg med mina fysiska ögon, uppfattade med mitt inre öga och levde med i det nya liv som desperat längtade efter att få födas. Medan jag följde deras framväxande historier kände jag hur var och en av dem hämtade energi från uråldriga feminina rötter – rötter som utforskas i många av våra folksågor. Och i boken "Farväl till fadershuset" delar de sina historier med oss som ett bidrag till den större historien om Sofias återkomst.

Marion Woodman
Sv övers Eva Björkander-Mannheimer

Centrum för Jungiansk Psykologi AB

Edvin Adolphsons väg 4 SE-16940 Solna Tel 08-830 700